

UTCAKÉPES

■ DOKUMENTUMFILM A BUDAPESTI HAJLÉKTALANSÁGRÓL

2000 tavaszától másfél éven át követtük három budapesti hajléktalan család sorsát. A két roma és egy nem roma család tagjai megengedték, hogy szinte napról-napra együtt éljünk velük, részt vegyünk kevés számú örömeikben, és megörökítsük megpróbáltatásaikat, szenvedéseiket.

Baloghékra egy tizennegyedik kerületi közúti felüljáró hídja alatt találtunk. Néhány fa árnyékában tíz-tizenöt felnőtt, és ugyanannyi gyerek élt már hónapok óta. A legkisebb családtag másfél, a legidősebb hetven éves. A család hét éve hajléktalan. A kerület különböző pincéiben, mások számára láthatatlan odukban, feltört helyiségekben húzták meg magukat, addig, ameddig el nem kergették őket. A híd alatt életük is veszélybe került, az önkormányzat őrző-védői sorra verték a férfiakat, rongyos ágyaikat, ágyneműiket, ruháikat felgyújtották.

Sorsukat innen követtük.

A Lakatos családot, a sajtóban annak idején nagy teret kapott "Várna utcaiakat", az önkormányzat egy kora tavaszi napon tette ki ideiglenes otthonaikból. Kilenc, utcán töltött éjszaka után, a család mind a negyven tagja egy volt ktsz iroda-helyiségeiben "nyer elhelyezést" szigorúan fél éves időtartamra. Mi történik velük a hat hónap letelte után? Melyik család hova kerül? Születés és halál a cigány családoknál nagyon gyakori. Lakatosék sem kivételek.

A film nem roma családja: András az apa, és Éva az anya. Andris másfél, Dávid három éves, amikor megismerjük őket. Ekkor már fél éve élnek fedél nélkül. A gyerekek napközben bölcsődében vannak. Éva egy hajléktalan melegedőben mos rájuk, és itt piheni ki az éjszakai izgalmakat. Esténként egy tízemeletes panelházba szövik a gyerekekkel. Annak a háznak kukatárolójában töltik az éjszakákat, ahol utolsó legális lakásuk volt. Az apa a szabadban alszik. Egy napon a gyerekeket állami gondozásba veszik. (Kameránk ennél a szívszorító eseménynél is jelen van.) Éva és András most már együtt töltik éjszakáikat Rákospalota valamelyik parkjában. Ahhoz, hogy gyerekeiket kiadják az állami gondozásból, dolgozniuk kellene, és valamilyen lakhatást szerezniük. A következő másfél évben kiderül, van-e erejük megkapaszkodni.

■ *93 perc, színes, dokumentumfilm-sorozat*
Zeneszerző: Tallér Zsófia Vágó: Révész Márta
Operatőr: Rostás Mária Rendező: Elbert Márta
Gyártó: Fekete Doboz Alapítvány 2000-2002.

Jacqueline Wilson: A kofferes kislány

A gyerekeknek íródott könyv egy családban bekövetkezett válás következményeit mutatja be a tízéves Andy szemszögéből, aki leginkább elszenvedője ennek a változásnak. A szerzőnő rendkívül olvasmányos, lendületes stílusban tárja eléink e cseppet sem vidám helyzetet, amelyhez Andy eleinte nehezen tud alkalmazkodni. Egyszerre kell megbirkóznia azzal a ténnyel, hogy már nem ő az egyetlen szülei számára, hiszen féltestvéreivel kell osztoznia a szeretetben, ugyanakkor elveszíti megszokott környezetét és mint a címből is kiderül kétféle életet kénytelen élni.

■ Eleinte lázad új testvérei és mostohašzülei ellen és az egyetlen, akivel fájdalmát meg tudja osztani a játéknysziya. Mindkét családban idegennek érzi magát és kezdetben reménykedik abban, hogy újra csak anyuval és apuval lehet, azonban rá kell döbennie, hogy ez már lehetetlen. A szülők egymás elleni acsarkodása és versengése a gyermek érzelmeiért Andynek nagy keserűséget okoz, hiszen mindkettőjüket egyformán szereti. A kislány érzelmi zavartsága gyakori megbetegedésekhez vezet, amelyekkel eléri, hogy átmenetileg csak vele foglalkozzanak szülei, azonban ez sem lehet megoldás problémájára. Vajon a történet végén Andy megbékél környezetével? Megtudhatjuk, ha végigjárjuk Andyvel a megpróbáltatásokkal teli utat.

A könyv elsősorban gyerekeknek íródott, témájánál fogva mégis ajánlható felnőttek számára, hogy jobban megértsék a gyermekekben lezajló folyamatokat, így saját gyermekeikkel is könnyebben megtalálhatják a közös hangot.

Akár szakember képzésben, akár szakmai önképzésként, vagy vitaanyagként, akár gyerekekkel dolgozóknak jó esélyt ad a hasonló helyzetek feltárására, végiggondolására.

Holló Zsuzsa

■ *Jacqueline Wilson: A kofferes kislány*
Animus Kiadó, 2001.